

Om *Norsk nå!*

1 Kort om læreverket

Norsk nå! er et komplett læreverk i norsk som andrespråk for voksne innvandrere. Verket følger *Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere* (2012). Læreplanen styres av de språklige målene og ferdighetsbeskrivelsene som planen inneholder, samt innholdet i planens fire domener. **Norsk nå!** dekker nivåene A1 og A2 i Læreplanen. Tekstboka inneholder leksjoner for begge nivåene. Til verket følger ei arbeidsbok for hvert nivå, A1 og A2. I tillegg omfatter verket lydbok, ordlister, lytteøvinger, lærerveiledning, gratis nettoppgaver og en større nettressurs for deltaker og lærer.

Hovedpersonen i **Norsk nå!** heter Daniela. Hun kommer fra Brasil. Daniela er gift med Knut, som kommer fra Norge, og de har to barn. Gjennom Knuts familie blir vi kjent med flere nordmenn, men vi hører også mye om Danielas kurskamerater. De kommer fra mange forskjellige land. Gjennom persongalleriet blir vi også kjent med flere ulike steder i Norge.

Målgruppe

Hovedmålgruppa for læreverket er deltakere på spor 2 med langsom til middels progresjon, men verket kan også brukes av deltakere på spor 1 dersom de har lært å lese og skrive på det latinske alfabetet. Også andre deltakere som ønsker langsom progresjon og mye muntlig aktivitet i begynneropplæringen, kan bruke verket. For øvrig er det tilrettelagt for differensiering oppover for grupper som ønsker noe raskere progresjon. **Norsk nå!** følger jevn og gradvis progresjon når det gjelder strukturer, vokabular og språkfunksjoner, men arbeidstempo tilpasses gruppa som bruker boka.

Spor 2 er ei stor og sammensatt gruppe. For noen deltakere er det lenge siden de har gått på skolen, og for andre har skolegangen vært mangelfull. Læringsstiler, læringshistorie og læringsstrategier kan variere fra deltaker til deltaker, og det er viktig å dra veksler på dette i undervisningen og i tilnærmingen til lærestoffet. Derfor inneholder **Norsk nå!** illustrasjoner og oppgaver som har til hensikt å stimulere så vel visuelle og auditive som taktile læringsstiler. En del av deltakerne kommer fra skoletradisjoner der reproduksjon, avskrift og utenatføring står sentralt, og dette er også noe man kan utnytte, særlig i arbeidet med ordlæring og fraselæring.

Å arbeide med læringsstrategier er viktig fordi det har betydning *både* for læringsarbeidet her og nå *og* for språkinnlærers videre arbeid med å lære norsk. Ansvar for egen læring er en del av dette, og derfor arbeider vi med egenvurdering, og vi vektlegger delferdigheter og delmål. Å arbeide mot delmål og konkrete ferdighetsmål i en prosess er nødvendig for ei

deltakergruppe som trenger langsom progresjon med mange repetisjoner: Når man også kan måle de små skrittene, blir undervisningen og hele læringssituasjonen mer motiverende.

Deltakere som behersker morsmålet skriftlig, men bruker et annet alfabet eller skriftsystem enn det latinske alfabetet (som norsk tar utgangspunkt i), vil også kunne høre hjemme på spor 2 så snart de har lært å bruke de latinske bokstavene. **Norsk nå!** tar høyde for at denne deltakergruppa ofte vil trenge mye skrifttrening, og det fins ekstra skriftformingsoppgaver blant lærermateriellet. Mange av deltakerne på spor 2 trenger dessuten mye lydlære- og uttaletrening. Derfor er lydlæren en viktig del av hele læreverket, og et ekstra sett med lydlæreoppgaver er tilgjengelige som del av lærermateriellet.

Norskspråklig hverdag

Norsk nå! arbeider med å bygge opp deltakernes *handlingskompetanse* på norsk. Denne handlingskompetansen skal gjøre det lettere for deltakerne å orientere seg i en norskspråklig hverdag. Verket er et læreverk i norsk som *andrespråk*. Det er først og fremst et læreverk for kursdeltakere som bor i Norge, og som opplever umiddelbare behov for å forholde seg til den norske språklige og kulturelle virkeligheten.

I **Norsk nå!** åpner hver leksjon med en ordbank som gir deltakerne noen knagger å henge innholdet i leksjonen på. Tekstboka består av varierte tekster med utbredt bildestøtte. Her finner du dialoger som deltakerne kan bruke som mønstre for egne samtaler utenfor klasserommet. Du finner også sammenhengende tekster om relevante tema og om personene i boka. I tillegg kommer korte dikt som trener uttale, samt flere tilrettelagte autentiske tekster i ulike sjangre. I arbeidsbøkene bearbeides tekstene og vokabularet videre, og vi øver både på strukturer og på å bli vant til å bruke språket kreativt. Bakerst i tekstboka finnes det en oversikt over ulike språkfunksjoner, og hva man kan si i forskjellige situasjoner. Denne lista kan hjelpe deltakerne til å forberede seg på autentiske situasjoner som de har bruk for å beherske språklig på norsk.

Tekstene tar utgangspunkt i temaene i Læreplanen. Vi har lagt vekt på at de skal være engasjerende og informerende, samtidig som de noen ganger er humoristiske og andre ganger vemodige. Situasjonene skal være gjenkjennbare og bidra til muntlig aktivitet i klasserommet. Det samme gjelder oppgavene i arbeidsbøkene og i lytteøvingsheftet. Muntlig aktivitet er viktig, og språk lærer vi gjennom å bruke det. Samarbeid om læring bidrar også til muntlig aktivitet, og en rekke oppgaver legger opp til at deltakerne både skal *øve* sammen og *snakke* sammen. Blant lærermateriellet vil du dessuten finne forslag til spill og andre aktiviteter.

Hele verket er gjennomgående illustrert ved hjelp av autentiske fotografier som er tatt forskjellige steder i Norge. Den utstrakte bildebruken gir ikke bare en svært god bildestøtte til tekstene, men også mye verdifull kulturkunnskap og innblikk i norsk hverdagsliv.

Kan du det?

I **Norsk nå!** avsluttes hver leksjon i arbeidsbøkene med ei sjekkliste: «Kan du det?» Gjennom arbeidet med sjekklister får deltakerne oppsummert og bearbeidet det de har øvd på i løpet av leksjonen. Blant læremateriellet finnes det forslag til hvordan man kan jobbe med disse sjekklister. I tekstboka avsluttes hvert nivå med en gjennomgang av Jeg kan-utsagn knyttet til nivået, og til slutt i arbeidsbøkene finnes det egne sjekklister for uttale.

Morsmålets rolle

Morsmålet spiller en viktig rolle når man skal lære norsk. Som oftest trenger ikke voksne deltakere på norskkurs å lære hva norske ord *betyr*, men hvilke ord de *tilsvarer* på morsmålet. For å lette arbeidet med vokabulartrening, bruker **Norsk nå!** en komparativ metodikk der deltakerne oppfordres til å overføre norske ord til kjente begreper på morsmålet. Derfor åpner hver leksjon i arbeidsboka med at deltakerne oversetter ordene i ordbanken til morsmålet sitt. På denne måten kan deltakerne få brukt sin medbrakte kompetanse. Tekstboka er full av bilder som gjør det enkelt og intuitivt for deltakerne å forstå tekst og situasjoner. I tillegg er det utarbeidet ordlister på mange forskjellige språk. Disse ordlistene består av tre deler: leksjonsvis oversikt, alfabetisk oversikt og en oversettelse av språkfunksjonslista som finnes bakerst i tekstboka.

Grammatikk

I **Norsk nå!** er gjennomgang av grammatikk knyttet nært til arbeidet med tekster. For mange i målgruppa vil for mye bruk av grammatisk terminologi kunne gjøre arbeidet med grammatikken vanskeligere enn nødvendig. Derfor bruker vi få grammatiske termer, og forklarer med ord eller bilder de kategoriene vi knytter terminologi til. I **Norsk nå!** er vi interessert i den *funksjonen* grammatikk har i språket. For å vise hvordan grammatikken gir innhold til språket, har vi illustrert minigrammatikken som ligger bakerst i tekstboka. Her har vi innført noen flere grammatikalske termer enn i leksjonene, slik at deltakere som er interessert, kan skaffe seg oversikt. Grammatikkseksjonene blant tekstene har henvisninger til aktuelt sted i minigrammatikken, slik at det er lett for dem som ønsker det, å tilegne seg grammatikalske forklaringer og systemer.

Uttale

Lydlære er viktig både for å forstå og for selv å kunne gjøre seg forstått. I **Norsk nå!** arbeider vi med lydlære gjennom hele verket, både på A1-nivå og på A2-nivå. På A1-nivå lærer vi om enkeltlyder og stavelser, og på A2-nivå lærer vi om intonasjon, setningsmelodi og frasering.

Å lære om lydene er ikke det samme som å ha lært å uttale lydene riktig. Det krever mye trening. I arbeidsboka øver vi på å lytte og gjenta, skille mellom lydenes kvantitet og kvalitet, samt trene på stavelser og trykkplassering. Både blant de gratis nettoppgavene og blant lærermateriellet finnes det ekstra øvingsoppgaver i lydlære og uttale.

Språket i kontekst

Å forstå språk er å forstå *bruken* av språket. Språk finnes alltid i en kontekst, og hvis språklæring skal være meningsfylt, må denne konteksten være synlig og til stede.

Konteksten må også være aktuell og gi mening for kursdeltakeren. Derfor forsøker vi å speile en virkelighet deltakerne kan kjenne seg igjen i, både i tekster, oppgaver og bilder. Vi jobber med autentiske situasjoner, tilrettelagte autentiske tekster og realistisk språkbruk.

Samfunnsfaglige tema er en integrert del av tekstene, og på A2-nivå finnes samfunnsfag også som egne seksjoner kalt "Vet du det?".

Tekstproduksjon og digital kompetanse

Å skrive en tekst om et tema øver vi på i arbeidsbøkene. Disse oppgavene har et stillas rundt seg, særlig på A1-nivå. Først er det gjerne en muntlig oppgave og deretter en modelltekst. Så kan deltakerne fylle ut en nesten ferdig tekst, og til slutt skriver deltakerne teksten selv. Da kan de enten bruke modellteksten og skrive den én gang til, eller de kan løsrive seg mer fra modellen. I den siste delen av arbeidet med tekstproduksjon, blir deltakerne oppfordret til å skrive teksten på datamaskin. Det vil for mange være viktig å trene på å skrive norske tekster på datamaskin. Mange av deltakerne ønsker å ta norskprøve A1–A2, eller en annen av norskprøvene i regi av Vox, og da foregår den skriftlige prøven på datamaskin. Derfor er det viktig å trene på å bli god til å skrive norsk på data.

Å finne informasjon på Internett er også en viktig ting å mestre på norsk. Derfor har vi gjennom hele verket, men særlig på A2-nivå, lagt inn oppgaver der deltakerne blir bedt om å finne fram til informasjon på nettet. Det kan være åpningstidene på det lokale biblioteket, aktiviteter i nærmiljøet, nærmeste gjenvinningsstasjon eller liknende.

Persongalleriet

Persongalleriet i **Norsk nå!** er satt sammen rundt ei gruppe som går på norskkurs, gruppe 207. De bor alle i Stavanger og går på et fiktivt opplæringscenter, som vi har valgt å kalle Stavanger voksenopplæring. Læreren på kurset heter Per Pedersen.

På A1-nivå dreier de fleste leksjonene seg om en av deltakerne på dette norskkurset, Daniela og hennes familie. Det er fordi det på dette nivået hovedsakelig skal dreie seg om det nære, om hvordan *jeg* som andrespråkinnlærer kan forholde meg i og til en rekke situasjoner som angår *meg personlig*. På A2-nivå trekkes flere av de andre personene på norskkurset mer inn og forteller sine historier.

Daniela Pereira Vik er fra Brasil og omkring 30 år. Hun er gift med **Knut** Vik, og de flyttet til Norge for omtrent ett år siden. Danielas datter, Elise, ble født i Norge, og Daniele begynte på norskkurs da Knut overtok foreldrepermisjonen og Elise etter hvert begynte i barnehage. Knut og Daniela ble kjent i Brasil mens Knut arbeidet der, og de giftet seg der. Da arbeidet Daniela som frisør. Daniela og Knut har også en sønn, Leo, som har bodd i Brasil i oppveksten. Knut har to søsken, Hilde, som bor i Kristiansand, og Bjørn, som bor i Oslo. Bjørn er gift med Line, og de har ei datter, Silje, som studerer i Tromsø. Silje har en kjæreste fra Sør-Afrika. Så dette er en internasjonal familie! Knuts foreldre driver en gård på Jæren. De heter Berit og Olav. Berit er pensjonert lærer.

De andre personene i boka er **Ali** fra Somalia, **Rashid** fra Irak, **Ling** fra Kina, **Napaporn** fra Thailand, **Alina** fra Polen, **Erhan** fra Tyrkia og læreren **Per** fra Norge. Ali er gift med Muna, og de har to barn. Ali arbeidet tidligere som selger og mekaniker i Somalia, og som regnskaps-sjef i Etiopia. Ali er flyktning og går på Introduksjonsprogrammet. Rashid følger også Introduksjonsordningen. Han er enslig og bor alene. Han er kurder, og han var lærer i irakisk Kurdistan. Ling går på norskkurs fordi hun vil studere i Norge, og hun bor i kollektiv, arbeider på en restaurant og har en kjæreste. Alina er i Norge fordi mannen hennes arbeider her. Han er håndverker. Alina og mannen har to barn, men begge barna deres bor i Polen. Alina er sykepleier. Napaporn har bodd i Norge i tre år. Hun er skilt fra en norsk mann, og nå bor hun sammen med sønnen sin, Tim. Erhan er gift med Nihal. Nihal er oppvokst i Norge, og sammen har Erhan og Nihal en sønn på mellom to og tre år. Han heter Kerem. Erhan arbeider mye. Han er avisbud om natta, og han går på norskkurs om dagen. Lærer Per Pedersen er samboer med Lise.

Vi følger persongalleriet gjennom ett til to år, gjennom ulike opplevelser og ulike årstider på ulike steder i Norge. Gjennomgangsfigurene utvikler seg, og barna vokser i takt med at tida går i det lille Norsk nå!-universet.

2 Verket og læreplanen

Læreplanen bygger på *Det felles europeiske rammeverket for språk* (2011), heretter kalt Rammeverket. I Rammeverket legges det vekt på at andrespråkinnlæring skjer i et sosialt rom der språkinnlærernes mange kompetanser er viktige:

Språkbruk, og også språklæring, omfatter handlinger vi mennesker utfører i egenskap av individer og sosiale aktører. Vi utvikler en rekke former for **kompetanse** – både **generell** og spesielt **kommunikativ språkkompetanse**. Vi benytter oss av de formene for kompetanse som vi har til rådighet, i ulike kontekster, under ulike **forhold** og med ulike **begrensninger** for å utføre **språkhandlinger**, som innebærer **språklige prosesser**, der målet er å produsere og/eller motta tekster knyttet til **temaer** innenfor bestemte **domener**. Dermed aktiveres de **strategiene** som synes mest hensiktsmessige med tanke på de **oppgavene** vi skal utføre. Når vi som språkbrukere er bevisste i forhold til disse handlingene, vil det føre til at de ulike formene for kompetanse som vi har, forsterkes eller modifiseres. (Rammeverket 2011:10)

I **Norsk nå!** tar vi utgangspunkt i arbeidet med disse kompetansene. Læreplanen sier også noe om dette: «Målet for opplæringen i norsk for voksne innvandrere er at deltakerne skal kunne nå et ferdighetsnivå i norsk som setter dem i stand til å bruke eller bygge videre på sin kompetanse i utdanning, arbeid og samfunnsliv for øvrig.» (Læreplanen, side 7) I eldre plan-dokumenter har *kommunikativ kompetanse* vært et viktig begrep. Kommunikativ kompetanse er imidlertid ikke noe en voksen andrespråkinnlærer *får*, men noe vedkommende *har*. Å lære seg å *bruke* sin kommunikative kompetanse på et andrespråk, altså å *overføre* kompetanse og *tilpasse* den til en ny språklig virkelighet, er den voksne språkinnlærers viktigste oppgave. På denne måten vil målet om overføring av kommunikativ kompetanse alltid være noe som ligger til grunn for undervisning i norsk som andrespråk, og det må læreverk og metodikk bære preg av. Derfor tar vi i **Norsk nå!** utgangspunkt i situasjoner som vi mener språkinnlærerne vil treffe på og kjenne seg igjen i, og som Læreplanen legger opp til. Knyttet til disse situasjonene arbeider vi med ordforråd, setninger og faste formuleringer. Vi bruker altså en *kontekstuell innlæringsmåte*.

3 Komponentersammensetning

Læreverket **Norsk nå!** består av tekstbok (trykt utgave og digital utgave), to arbeidsbøker, lydbok, ordlister, lytteøvinger, lærerveiledning, gratis nettoppgaver og en større nettressurs for deltaker og lærer.

Tekstbok

Tekstboka dekker nivå A1 og A2. Den omfatter 22 leksjoner, hvorav leksjonene 1–12 er nivå A1 og leksjonene 13–22 er nivå A2. Hver leksjon starter med en oppslagsside med bilder, kompetansemål for leksjonen og ordbank. Deretter følger tekster som omhandler leksjonens tema. Arbeid med grammatiske tema er knyttet til tekstene. Til slutt i hver leksjon er det egne seksjoner for lydlære, kalt «Uttale». Samfunnskunnskap er på A1-nivå innbakt i leksjonenes tema, mens den på A2-nivå gjøres eksplisitt og har fått et eget avsnitt under overskriften «Vet du det?». Tekstboka finnes både som trykt bok og som d-bok (digital bok).

Hver leksjon åpner med en illustrert helside knyttet til leksjonens tema samt en **ordbank**. Fra og med leksjon 2 er ordene i ordbanken ordnet i tre kolonner: substantiv, verb/verbuttrykk og en samlekolonne for øvrige ordklasser. Ordbanken inneholder de mest sentrale ordene i leksjonen, og de som det er naturlig å arbeide grundigst med. Substantivene oppgis fra starten av med artikkel, og verbene står i infinitiv med infinitivsmerke. (Vi har valgt å gjøre det slik, selv om deltakerne først i leksjon 4 introduseres for substantivets tre artikler. Infinitivsformen er nyttig blant annet for å kunne slå opp i ordlister.) Det er naturlig å orientere seg fra ord via fraser til kreativ bruk av språket. Noen av ordene repeteres fra tidligere leksjoner, andre er nye. At den første kolonnen består av substantiv og den andre består av verb, gjenspeiler vanlig ordstilling i norsk: SVO. Subjektet i en setning trenger naturligvis ikke å være et substantiv, men ofte vil det ha noe med et substantiv å gjøre. Verbalet er derimot alltid et verb, og det står alltid på plass 2, på samme måte som vi lar verbene fylle kolonne 2 i ordbanken.

Tekstene handler om gjennomgangspersonene i boka, og i denne utgaven av **Norsk nå!** har vi prøvd å vise fram hverdagen til flere av personene i boka. På den måten håper vi at muligheten for gjenkjennelse for deltakerne øker. På A1-nivå er det Daniela som står i fokus. Mange deltakere ønsker å bli kjent med «det norske», og ved å la Daniela være gift med en norsk mann, har vi mulighet til å vise frem noe av en (mulig) norsk hverdag. Samtidig er behovet for gjenkjennelse og identitet stort, og resten av persongalleriet er innvandrere, menn og kvinner, fra flere forskjellige land. På A2-nivå trer de andre deltakerne tydeligere fram. Mange av dem får også komme til orde i egne fortellende tekster mot slutten av alle A2-leksjonene. Gjennom disse litt lengre tekstene får vi både vist hvordan man kan fortelle om leksjonens tema, og vi får også bli bedre kjent med de ulike personene i boka. «X forteller»-tekstene kan tjene som både lesetekster og muntlige eksempeltekster.

Både på A1-nivå og A2-nivå er mange av tekstene dialoger. I Læreplanen og i Rammeverket er A1 og A2 nivåer der det muntlige og det kommunikative vektlegges. Dette må reflekteres i et læreverk for disse nivåene. Derfor har vi ønsket å skape dialoger som inneholder fraser som er enkle nok til at deltakerne kan bruke dem når de selv skal samtale.

I hver leksjon finnes det en egen seksjon for uttale og lydlære. På A1-nivå omhandler uttaledelen enkeltlyder og stavelser. På A2-nivå øver vi på intonasjon og trykk. Begge disse delene er viktige for å få en god og forståelig uttale. De er også viktige for å forstå andre. Å selv kunne produsere er viktig for å kunne kjenne igjen. Gjenkjennelse og produksjon virker sammen. Det viser seg ofte at språkinnlærere klarer å produsere enkeltlyder korrekt, men gjør feil når lyden settes sammen med andre lyder i lengre sekvenser. Derfor er det viktig å trene på begge deler.

Arbeid med grammatikk og språklige strukturer er knyttet til arbeidet med situasjoner og språkfunksjoner i den grad det støtter teksten og behovet i situasjonen. I denne reviderte

utgaven av **Norsk nå!** har vi valgt å bruke navnet på ordklassene i tittelen på sidene der vi bearbeider språklig form. Det gjør at arbeidet med form blir litt mer eksplisitt enn det var i den forrige utgaven. Samtidig har vi lagt opp til at disse overskriftene skal kunne kjennes igjen i den illustrerte minigrammatikken som følger bak i tekstboka. På den måten kan den illustrerte minigrammatikken bli et nyttig og godt verktøy for deltakere som ønsker å arbeide *mer* med grammatikk. Grammatikkavsnitt i leksjonene følges av henvisninger til minigrammatikken.

I den illustrerte minigrammatikken brukes illustrasjoner og eksempler for å vise språkkinnlærerne hvordan grammatikken gir språket innhold. En slik type grammatisk tilnærming er funksjonelt fundert, og grunntanken er at om man ikke forstår grammatikkens innhold, blir den meningsløs. Den illustrerte minigrammatikken er bygd opp ved at hver ordklasse først eksemplifiseres ved hjelp av illustrasjoner i den grad det er mulig. Derneft gjennomgår vi noen eksempler på bruk, og til slutt gjennomgår vi en del bøyingsmønstre. Naturlig nok er ikke verken eksemplene på bruk eller bøyingsmønstrene uttømmende, siden dette er en lærebok på nivå A1 og A2. Noe grammatikk som går utover det vi mener er kravet på nivå A1 og A2, er likevel tatt med i minigrammatikken, men det er ikke lagt opp til at man skal bruke tid på det i undervisningen.

Til slutt i tekstboka er det en gjennomgang av nyttige fraser som kan brukes i ulike situasjoner: «Hva kan du si på norsk nå?». Denne ordlisten er inspirert av språkfunksjonstenkningen i *Et terskelnivå for norsk* (1987). Til grunn for en slik tilnærming til språket ligger tanken om at språkfunksjonene er minst like viktige for hvordan vi bruker et språk, og minst like viktige for å beskrive et språk, som det grammatikken er.

Arbeidsbøker

Norsk nå! har to arbeidsbøker: Arbeidsbok 1 som dekker A1-nivå og Arbeidsbok 2 som dekker A2-nivå. Det gir mange oppgaver og motiverende delmål for målgruppa.

De to arbeidsbøkene følger tekstboka siden for side eller avsnitt for avsnitt. Hver leksjon i arbeidsbøkene åpner med en komparativ oppgave, der deltakerne skal arbeide med å oversette ord og uttrykk fra leksjonens ordbank til sitt eget språk. Dette kan gjøres enten ved å slå opp i verkets oversatte ordlister, eller ved å slå opp i ei alminnelig ordbok. I den digitale utgaven av tekstboka kan ordene dessuten slås opp direkte i integrerte digitalordlister. Dermed får deltakerne trening i å bruke trykte eller digitale ordlister, og de får dvelt ved en del viktige ord knyttet til leksjonenes tema.

I starten av språkkinnlæringen har mange av oppgavene visuell støtte, og de stiller ikke særlig store krav til skriftlig produksjon. Etter hvert som det dukker opp flere skriftlige oppgaver, vil mange av dem være bygd opp etter med *stillaser* rundt oppgaven. Det innebærer at

deltakeren først fyller inn ord i en modelltekst der mesteparten av teksten er gitt, for så å skrive omtrent den samme teksten en gang til. Å skrive tekster er ikke alltid så lett, særlig ikke om man heller ikke på morsmålet bruker mye skriftlig framstilling i hverdagen. Mange språkinnlærere, også de med akademisk bakgrunn, sliter ofte med å produsere en tekst, selv korte tekster. Derfor er det viktig å vise hvordan teksten kan se ut, og hva vi forventer av en tekst. Da blir oppgaven mer overkommelig, og språkinnlærerne kan fokusere på å få læringsutbytte av tekstproduksjonen.

Den visuelle støtten i arbeidsbøkene, særlig i arbeidsboka for A1-nivå, reflekterer hvordan tekstboka er bygd opp, og viderefører den kontekstuelle undervisningsformen. Samtidig er det viktig å legge merke til at også A1/A2-prøven er bygd opp med mye visuell støtte. Det stilles altså ikke så høye krav til skriftlighet på A2-nivået. På dette nivået er det viktigere at språkinnlærerne får et godt grunnleggende ordforråd, lærer en del sentrale språkfunksjoner og blir satt i stand til å klare seg muntlig heller enn skriftlig i de nære og dagligdagse situasjonene som de ferdes i: «Innlæreren har et enkelt ordforråd og bruker grunnleggende setningsmønstre og innøvde fraser i dagligdagse og forutsigbare situasjoner.» (L12: 17, *språklig bredde A2*)

Lydbok

Tekstene fra tekstboka er spilt inn på lydbok sammen med oppgavene i lydlære og uttale fra arbeidsbøkene. Slik har vi samlet det aller viktigste lydstoffet for deltakerne på ett sted. Lydboka finnes både som CD-pakke og på verkets nettressurs. Lydsporene finnes også integrert i Norsk nå! d-bok.

Ordlister

Det er utarbeidet ordlister på en rekke språk til **Norsk nå!**. Ordlistene består av tre deler. Den ene delen gir en alfabetisk oversikt over ord og uttrykk fra tekstboka. Den andre delen gir en leksjonsvis oversikt. I tillegg omfatter ordlistene oversettelse av språkfunksjonslisten bakerst i tekstboka. I den leksjonsvise delen av ordlista er bøyningen av ordene skrevet helt ut, det vil si at det ikke bare er bøyningsendelsen som oppgis, men alle de bøyde formene i sin helhet. Dette gjør det lettere for kursdeltakerne å se hvordan ordet ser ut i forskjellige tider og former.

Øvinger i lytteforståelse

Lytteøvinger kan det nesten aldri bli mange nok av. Å forstå muntlig tale på et nytt språk er ofte veldig vanskelig, og det trengs mye øving. Derfor er det utarbeidet mange lytteøvinger til hver leksjon i verket. De fleste er korte, godt illustrert og stiller få krav til skriftlig produksjon for å besvare oppgaven. Men etter hvert blir en del av øvingene lengre og stiller noe større krav til lytteren, også når det gjelder skriftlige svar.

Det er viktig at lytteøvingene brukes som nettopp *øvinger*. Å lytte to eller tre ganger er sjelden nok. De fleste trenger å høre lytteøvingen mange ganger, og vi oppfordrer til å spille dem av flere ganger for klassen. Deltakere som ønsker det, kan også kjøpe egen tilgang til lytteøvingene på verkets nettressurs.

Også læreren kan kjøpe tilgang til lytteøvingene på nettressursen, men de foreligger i tillegg som trykt hefte med kopieringsoriginaler og CD-er bak i heftet. Lytteøvingsheftet er todelt: Del 1 inneholder oppgavene, og del 2 inneholder tekster og fasit.

Når læreren styrer lytteøvingene, kan han eller hun selv velge hvor mange og hvilke lytteøvinger det er aktuelt å bruke for klassen eller gruppa. En del av lytteøvingene passer også som lesetekster, og læreren kan da kopiere og dele ut tekstene i klassen.

Lytteøvingene er stort sett reseptive, men noen er også produktive. Deltakerne skal for eksempel skrive nummer til riktig bilde, skrive nummer på riktig sted i et bilde, sette kryss, trekke strek eller svare kort på spørsmål. Det finnes også noen diktater. På A2-nivå har hver leksjon en diktogloss. Dette er en øving som kombinerer lytting med fokus på form, og som kan oppleves som utfordrende for mange. Derfor er det viktig å arbeide grundig med tekstene diktoglossene bygger på før man gjør øvingen. Vi anbefaler at lytteøvingene brukes kontinuerlig gjennom arbeidet med hver leksjon og ikke samles opp i en bolk til slutt.

Mange deltakere synes det er vanskelig å gjøre lytteøvinger. Derfor har de fleste lytteøvingene illustrasjoner som fungerer som stillaser for lyttingen, særlig på A1. Mange av oppgavene likner oppgavetyperne deltakerne får på de sentralt gitte prøvene. På den måten får deltakerne også øvd på selve prøvesjangeren gjennom lytteøvingene til **Norsk nå!**.

Lærerveiledning

Lærerveiledningen inneholder det læreren behøver for å planlegge undervisningen. Del 1 er en kort innføring i verket. Del 2 er et teorigapittel som tar for seg norsk som andrespråk. Del 3 er en generell metodisk veiledning, og del 4 gir forslag til undervisningsopplegg for alle leksjonene i verket, inkludert hjelpeark læreren kan bruke i klasserommet. I Del 5 finner du verkets underveisprøver. Del 6 omfatter ekstraoppgaver i lydlære og uttale, mens del 7 er et skriftformingskurs for deltakere som behøver det.

Lærerveiledningen finnes både i trykt utgave og på verkets lærerressurs, som omfatter hele veiledningen i tillegg til en del ekstra læremateriell.

Digitale læringsressurser

På Norsk nå! nettressurs (norskna.portfolio.no) har vi samlet verkets digitale læringsressurser: Gratis nettoppgaver i tillegg til en større betalingsressurs for deltakere og en større betalingsressurs for lærere.

Nettoppgavene består av interaktive oppgaver til alle leksjonene i verket. Alle nettoppgavene ligger gratis og åpent ute. Til sammen vil det være flere hundre interaktive oppgaver som øver vokabular, strukturer, grammatikk, leseforståelse, lytteforståelse og uttale knyttet til temaene i tekstbokas leksjoner. Noen av oppgavene likner i formen oppgavene på de digitale Norskprøvene. Deltakerne får umiddelbar tilbakemelding på sine svar, og nettoppgavene til Norsk nå! kan brukes både til individuelt arbeid og i fellesøkter.

Gloseark med oversikt over ord og uttrykk i tekstbokas leksjoner ligger også gratis og åpent tilgjengelig for deltakerne. Det samme gjelder fasit til begge arbeidsbøkene. I tillegg kan deltakerne kjøpe tilgang til lydbok, lytteøvinger og d-bok av tekstboka på verkets nettressurs.

Lærerressursen vil samle alt læreren behøver, på ett sted. Her vil du finne hele lærerveiledningen og alle lytteøvingene, men også flere ekstraoppgaver til alle leksjonene i verket, opplegg for underveisvurdering (Jeg kan-sidene), fasit til arbeidsbøkene, bildekarusell med fotografier fra bøkene, hele lydboka samt tilgang til digitale versjoner av tekstboka og begge arbeidsbøkene. Stoff publiseres fortløpende.